

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Syntagma Iuris || Vniversi, Atqve Legvm || Pene Omnivm
Gentivm, Et || Rervm Pvblicarvm Præcipvarvm,||**

Grégoire, Pierre

Francofurti ad Mœnum, M.D.XCIX.

VD16 VD16 G 2999

4 de Delatione, & Delatoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97739](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97739)

tio, quae dicitur, vt notat Macrobius, lib. 7. Saturnal. ca. 3. contra amicos autem non fungentes officio, dicunt *actus*, seu reprehensionem, at Demosthenes *actus* dicitur, *actus* inquit est, cum nudis verbis accumulamus: *actus* vero, cum demonstramus verum esse quod dicimus Et *actus* *Aesoparvus*, omnium malefactorum nomina, *actus* esse ante indicationem ait: cõdemnato vero reo fieri *actus*. Sic Cic. ora. pro M. Caelio. *Alud*, inquit, est maledicere, aliud accusare. *Accusatio* crimen desiderat, *reus* vt definiat, hominem vt notet. argumento probet, teste confirmet. *Maledictio* autem nihil habet pro: *actus* prater contumaciam. quae si peccantius iactatur. conuictum: si facinus, *actus* nominatur. Accedit his verbis Plato, in Georgia. vel de Rhetorica. *Es eadem ferme, de Eni phrone, vel de sanctitate* *actus* sanctos esse primum nos ipsos, deinde domesticos, & familiares & filios, si qui eorum, qui cari sunt, iniurias perpetrauerint, ne lateant eorum crimina, sed producantur: vnde poenas ipsi persoluant sanique euadant. Sic Aristoteles in Rhetor. ad Alex. *Accusatio*, inquit, vt breuiter *actus* *reus*, est iniuria: *actus* de. *actus* *reus* *actus* *reus*. Sine qua vix ad puniendum iudex animum intendit. *leg. rescripto*, §. *si quis accusatorem, de muner. in P. c. accedens, de accusatio. D. Ioan. Euaug. c. 8. ibi, ubi sunt qui te accusant. C. c. si quis potestatem, 23. q. 4.* ¶ Meminit finitio delictorum & iniuriarum, vt ostendamus, quod institutus ad vltionem consequendam delictorum, & ad iniurias illatas persequendas permitti, *l. non ignorat, qui accusa. poss. C. l. cum rationibus. eod.* ¶ Ceterum ¶ haec accusatio, vel secreta vel publica est. Secreta alia interior alia exterior: interior conscientia cuiusque est. Externa reprehensio priuata, ad correctionem delatio. Publica fit per exceptionem, per que elam ob quam inquitio: per solemnem accusationem. Haec solemnis ordinatum remedium est: alia vt exceptio, inquisitio generalis, extrao: diuina, vt tradunt Cynus, & alii interpretes. in *leg. ea quidem, C. de accusat. & Bartho. in l. 3. §. si autem, ad leg. Iul. de aduit. in P. & Caposla Barr. in consi. crimin. 65.*

7 ¶ Conscientia ¶ ipsa nos accusat apud Deum, *c. sentis, de Augustino ca. in cunctis, cap. non sunt audiendi, 11. q. 3.* quando quis recordatur se commississe scelus & seipsum arguit, & male gestum apud se iudicat, quae & interdum poenitentia habet: vt in sacris prouerbiis 18. seipsum est, iustum esse prius sui accusatorum. Dicitur autem accusatio haec interior, quia quod per tinet ad forum contentiosum, nõ tenetur ibi seipsum accusate publice, vel crimini occultum, non interrogatus fateri inuitus, *c. inquisitionis, §. 1. de accusatio.* ¶ Imo ¶ notant nec testem de suo crimine interrogandum & interrogatum non teneri respondere, *interp. in d. ca. inquisitionis, §. 1. & Barr. in l. 3. nu. 3. de testi. in P. in l. si duo, §. idem*

9 *Julianus, de iur. iur. idem in l. decem, col. 2. de verb. obl.* ¶ In foro tamen conscientiae seu poenitentia tenetur ei qui potestatem absoluendi habet per exomologesim vere exprimere & fateri, seque ipsum accusate, *l. tota fere dist. 1. de poeniten. nec quare exculatio in peccatis, vt Plalmographus, Psalm. 31. D. xi confitebor aduersum me in iustitiis meis domino, & tu remisisti impietatem peccatis mei.* Imo & mortis necessitate urgente, etiam absente presbytero seu sacerdote, illa exomologesim alteri facta prodest, & salutaris est *can. si presbyter, & ca. agnouimus 26. q. 6.* ¶ Verum de hac ¶ tribumalia iudicum non tractant. Cogunt tamen interdum occulta crimina reos fateri per tormenta, seu quaestione in tormentis habita. *in tit. de quaestio, in P. & C.* Sed tunc tantum, cum aliis probationibus, vel iudiciis vrgentissimis crimen prope detectum est, sine quibus torqueri nemo potest. *l. 1. C. de qu. Ita nec semper, nec pro omnibus, sed pro capitalibus & grauionibus flagitiis, quaestio haec habetur ad veritatem euendam. leg. ad Clum. eo. P. l. quoniam, C. eod.* Alioquin nemo in foro iudiciali tenetur se prodere, neque arma contra se seu probationes adferre in medium, *ca. 1. de probatio. l. nimis graue 6. de testi. lib. 4. C. tit. 20. nec auditur turpitudinem suam allepans, l. transactio finita, C. transact. l. si cred. tor. de ser. pig. dato man. l. 1. C. de li. can.*

De Monitione. Cap. 3.

- 1 Monitio accusationis est species, & praecedat excommunicationem & accusationem.
 - 2 Monitio in ciuilibus negotiis procedere, quomodo debeat uocationem in ius.
 - 3 Monitoria accusatio in quibus differt a publica.
 - 4 Monitio in denunciandis criminibus regularium non exigitur.
- D Enuntiatio criminum duplex est, vna quae fit ex lege Evangelica delinquenti, vt emendet crimen: alia, quae fit iudici-

bis, vt emendet auctoritate publica, quae reus monitus contemnit corrigere. Proinde hanc monitio iure Christiano praecedere debet, nec delatio aliter recipitur, *c. 2. & c. cum dilectus 20. de accusat. apud Gregor. c. indigne, 12. q. 2. ca. quidam, 16. q. 1. can. sacro. de senten. excommunicat.* Est monitio itaque, quaedam accusationis species leuiter facta ad correctionem & emendationem, quae praecedere debet excommunicationem, afectionem, & denuntiationem, quae fit iudici, iuxta illa: *ve. ha. Dei, Si peccauerit in te frater tuus, co.ripe eum inter te & ipsum solum. Quod si non auiderit: adbe duos vel tres testes recum. Quod si nec iunc corrigat, dic ecclesia: si neque ecclesiam auiderit, sit tibi tanquam ethnicus & publicanus. D. Marhai, c. 18. ca. si peccauerit, 2. qu. 1. c. nouis. de iud. c. 2. de accusat. can. sed illud 45. distin. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sicuti ¶ & in ciuilibus negotiis, priusquam ad iudicem aduersarius uocet reum, consulitus facit ius eum moueat, vt si e litte damnum resarciat, vel secum conueniat, secundum consilium Proculi Iurisconsulti. *l. quidam Hyberus, de seru. urb. praedio in P.* Et ea ratione quoque placuit actorem i eo uocato ante litis contestationem libellum edere, vt is videat an malit satisfacere, quam litigat. *l. 1. de eden. in P.* ¶ Et prouide ¶ haec denuntiatio monitione in hoc, & quibusdam alia publicae & solemne quae monitione non eget. differt: quia denuntiatio ad correctionem, accusatio ad poenam postulat reus: haec sine subscriptione illa nequam sine ea solemini admittitur. *ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de simo, Pano. in c. 2. num. 4. de accusat. ca. i. p. no. 11. q. 3. c. licet Heli, de simo. c. qualiter & quando, in 2. §. pen. de accusat.* ¶ Sunt ¶ & conuenientes interpretes, monitionem denuntiationem criminum praecedere debere, quando de illis agitur ciuilitur. *glo in ca. licet Heli. ad verb. in scriptio, de*

quasi quietis & pacis principes: hec enim cura horum commissa erat offi. 10. *de re nar. lib. 10.* (Milites namq; stationarii & limitibus imperii prepositi cum viatoribus prelatent se. unitatem, inquirebant qui, quales essent. & unde, & quo proficere ventur. Et proinde si quae crimina illis inessent, detegebant, tutasque vias reddebant publicas. Ita & munus irenarche inter publica deferebat. *Ammerum, §. Ire narche, de munere. in P. §. Meminit* 4 & *§. ius civile de munere nominatum inquirendi crimina, & denuntiandi, quod ab alio fiebat, quam a praedictis stationariis & Ire nararchis, dictumq; officium. Ita quidem. C. de accusa. & qui prepositi erant dicti primates offi. 10. *de prima carver. C. §. O-* 5 *mmes* *¶* certe recte curiosi dicitur, quia nihil gereret priuatum, quod illos tangeret, quin sedulo & clanculum indagaret, vt de- ferre possent. Vnde inquisitio nimium sedula, & scientia rerum secretiorum nominatur in iure curiositas delatoria, *l. supra. 6. de iur. & facti. igno. lib. 22. P. tit. 6.* Et saepe a. cicit, vt in istis delatori- bus eadem locum fere habeant, quae adscribit Plautus in *Tri-* 10 *nummo* *¶* *utris in hac verba,**

Neq; stolidus neq; mendaciloguus, neq; argum magis,
Neq; confidens loquens, neq;ue peruersus quam urbani assidui
Cius, quos scurras vocant.
Qui omnia se simulant scire, nec quicquam sciunt.
Quod quisquam in animo habet, aut habituri sunt,
Sciunt: id quod in aures rex regina dixerit, sciunt: quod
Imo fabulata sit cum loue: que neque futuira, neque facta sunt,
Tamen illi sciunt: falso an vero laudent, culpant quae velint,
Non focci faciunt, dum illud quod libeat sciunt.

6 *¶* Retert *¶* Ammianus Marcellinus *lib. 14.* temporibus Galli Caesaris, quibus crudeliter omnia gerebantur, ob eius uxoris sa- uitiam excoGITatum esse, vt homines ignoti, vilitate ipsa parum caueti, ad colligendos rumores per Antio. hie latera cuncta destinarentur, re: latori quid audirent: que peragranter & dissi- mulanter postea honoratorum assidendo, quae audierant, per politiam, cohibita ad Imperatorem admitti referrebant, plura sin- gentes etiam mala, & audita duplicantes, laudes celantes Caesaris: & ita secreta cognoscebantur, vt etiam tunc pariter, conso- 7 *¶* cium illorum arcanorum, tinerentur. *¶* Tyrannorum *¶* hoc fuit in- uentum, quibus omnia nosse ne. esse est, habere, *et uolens, & e-* 8 *¶* milarios, id est, *et uolens, vt ait Plutarchus, et uolens, et uolens.* Archadus & Honorius CC. in *l. nostris, C. de calum. delato-* rum nomine notant eos, qui alienis nominibus, accusationibus mouent & con. itant iudicium animos. Et Apuleius *lib. 1. Asini* 8 *¶* *auri, hoc ipsum pauca in dicit, Non sum equidem, inquit, curio-* 9 *¶* *sis, qui velim audire cuncta, vel plurima. ¶* Fuerunt *¶* aliquando principes & leges, quae non tantum fauere delatoribus, ve- rum quoque & praemia illis statuerit, si reos criminis detulif- sent: indeque illi dicti quadruplatores, quod quarta pars delato- rum bonorum reorum, & proferiptorum ipsis daretur, ex Ne- romis praescripto. Cum etiam lege Papia, media pars bonorum daretur, *Ab. ab Ale. li. 4. Gen. dior. ca. 22.* vt inde facinorosis in de- titentum aliorum, reit; publice clam peccantibus terror in- cerneretur. Atq; in immensum hoc modo auctas fuisse opes sub 9 *¶* Tibertio Caesare scribit Dio Cassius *lib. 37. hist. Roman.* Is namq; princeps, veluti legum custodes, delatores habuit: cum tamen nullam perniciosus genus hominum sit in repub. vt utrumque narat Corn. Tacitus *lib. 4. Annal.* Imo delatoribus interdum reo- rum diuisit bona omnia, vt in Libonis Drusi damnatione: atque preturas dedit iis, qui senatori ordinis essent, *idem, lib. 2.* Lu- 10 *¶* crabanturque qui se in uita bona posside. re sponte deferebant, tertiam partem eorum bonorum, *l. de iur. qui se def. lib. 10. C. l. de* 9 *¶* *dicto, de iur. ff. in P. ¶* Ceterum *¶* successu reiporum cum hoc genus hominum delatorum abuteretur concessa sibi potestate, & saepe vel ob leue, vel simulatum & confictum crimen, ira, vel odio, vel preio proborum hominum mores. & vitam, & patri- monia in discrimen adduxisset sublatum fuit omnino e publica. Quin & Tibertius ipse, qui multum antea illis fauerat, omnes qui inter delatores praecipui erant, vna die occidit iussit, *Dio Cas-* 10 *¶* *sus lib. 58.* Titus omnes vrbe expulit, *Xiphil. ex Dione in Tito.* Au- relianus alioquin seuerus quadruplatores & delatores ingenti seueritate prosequitur & tabulas publicas ad priuatorum le. uritatem exuri in foro Traiani simul iussit, auctore Hauio Vopilco in *Aurelia.* Traianus Caesar, *Plin. 2. in Panegyri.* Traia. omnes in nauibus, maris & icopolorum misericordiae commissos sine remis & velis naufragio exposuit.

10 *¶* Cavit *¶* Constantinus *l. pen. de delator. lib. 10. C.* ne quisquam

priatus delator esset & ne sine aduocato fisci vlla delatio fieret. Et si quis esset, seueritatem iudicium, & gladium districtum ad- uerfus delatores licet inuocare. Annumerantur & inter alu- minatores qui alienis nominibus ita secrete deferebant, *l. nostris de calumnia. C.* In hos lycophantas, teste Iocrate *orat. 15. de permis.* grauius iudicium & poenam leges dixere, quam in reliquos de- linquentes: alii namq; conantur, vt si fraudem fecerint, lateant, hi autem in omnibus offendunt crudelitatem suam & odium, quod in mortale genus habent, & iniuidentiam. *¶* Crem *¶* Bul- 11 *¶* garorum legislator, horam artes veritus, statuit lege, vt si quis al- liquem accusauerit, non audiatur, priusquam uictus vel qua- 12 *¶* stioni exhibitus, examinatus fuerit, vt auctor Suidas in *uer. Bul-* *¶* *gari: Nam curiosus nemo est, qui non sit maleuolus, vt ait Plautus* *com. 18. in Strycho.* Atq; *¶* ideo nunc merito rationalis vel aduo- catus fisci recte dicitur huic muneri accusandi idoneus, & delato- ris intentionem exlequi, *l. omnes, §. de delator. lib. 10. C. tit. 11.* Vin- de in omnibus necessitatis officium eum a calumnia & crimine exculat, *l. pos. l. §. qui accusant, ver. aduocatum, de iur. qui-* *¶* *bus vt in d. in P.* Nec delatorum criminibus tenetur: cum notifi- cum sit, eos solos exsecrabiles criminatores esse, qui fisco defe- runt, *leg. ex varia statutorum diuersitate, de delato. lib. 10. C.* Cessat enim praemium in triumphis regis & fisci, quo peruerterantur delatorum animus: neq; illis datur, quod ex statuto solet dari de- nuntiantibus crimen aliquod nec poena vt delinquenti, vt notat Bact. in *l. si quis in graui, §. utrum, ad SC. Syllan. in P.* Angelus in *§. iudicium, de coll. & alii capi. in Auth. Atetius in opere suo super in-* *¶* *quisit. de ma. ep. & Martinus de Cassariis Laudensis tract. de offic.* *domino. in fin.* Cessatque omnis in istis inuidia, contentio & stu- dium maledicendi, ex quibus male audiunt accusatores. Sic enim monet Aristoteles *lib. 6. Polit. c. 5.* publicas accusationes quam 13 *¶* facilissimas facere oportere, magna poena in eos constituta, qui falso accusant. *Non enim, inquit, populares in iudicium vocare* *¶* *consecuerunt: sed nobiles. Oportet autem erga statum Reipub. quan-* *¶* *tum fieri potest, omnes reddere beneuolos: quod si fieri nequeat, sal-* *¶* *tem conari ne hostes existimem eos qui gubernant.* Et Cicero 2 *Offic.* *Duri hominis, vel potius vix hominis videtur periculum inferre mal-* *¶* *itis: id enim tum periculosum ipsi est, tum sordidum ad famam, com-* *¶* *mittere ut accusator nominetur. ¶* Accedit *¶* tamen vt plerumq; 13 *¶* denuntiatio procuratori regio legitime per priuatum peragenda, si sua vel suorum prosequitur iniuriam, hoc est, si sua in- terferit: sed hic qui nuntiat hoc modo, extra reprehensionem de- lationis est *l. de ferre, §. sed communem. C. l. delator, de iure ff. in P.* *In nulla macula, de delato. lib. 10. C. tit. 11.* quia nec isti praemii causa 14 *¶* deferebant, vt ait Callistratus *l. 2. de iure ff. in P. ¶* Delatio *¶* fiebat *¶* in fiscum & criminum & bonorum iniuste per se, *l. 2. §. si. eod. tit. l. edicta, 13. d. iis qui se def. lib. 11. C. l. senatus, 15. §. 1. de iure ff. in P.* per alios possessorum. Quindecim causae, ex quibus potest fisco fieri nuntiatio, referuntur a Callistrato quas similibus firmat iu- ribus glo. m. l. *¶* *ibiglo. de iure ff. lib. 49. P. tit. 14.* vt hic referte or- dinata superuacuum duxerim Personae quoque, quibus non licet deferre, serie enumerantur & explicantur a Martino Calli- strato & Paulo, *Martian. in le. de ferre, 18. Callian. l. 2. §. pen. Paul. de* *¶* *edicto, 13. de iur. ff. in P. cum sim. l. a. q. l. ibi no. nec opus est eas tran-* *¶* *scribere. ¶* In *¶* istis delationibus priuatis praemium vere & bene 15 *¶* deferebantur constitutum est, singulare. lo de ferentibus, & vul- gare: & si quis se incapem relict ad ar. rium defert, dimidiam partem eius consequitur *Julia. in l. senatus, 15 §. senatus, de iure ff. l. edicto, l. cum iocum, 49. eod. l. i. de iis qui se def. lib. 10. C. tit. 12.* Vulgare praemium dicitur a Paulo in *l. edicto §. existat, de iure ff. in P.* quando datur tertia pars delatorum quia delatori cuilibet da- ri solet. *l. edicto §. l. i. eod. l. de his qui se def. Er cotra, si quis fal-* *¶* *so deferat, tantundem ar. rati de ferre debet, quantum pmii daretur, l. senatus c. iust. 15. §. 1. & 2. de iur. ff. l. ab. l. in Arrianus, 12. §. 1. eo.*

De exceptione criminum. Cap. 5.

- 1 *¶* Exceptione crimen quomodo detegitur, & exceptio quid.
 - 2 *¶* Exceptio contra testes criminum, vel aliae ante publicationem tes- tium onorum obicitur: quando postea.
 - 3 *¶* Exceptio criminis non habet poenam calumniatoris, quare.
 - 4 *¶* Accusatus crimen immunitis a crimine ipse esse debet.
 - 5 *¶* Accusatus antequam recipiatur inter reos, exceptiones in accusa- tores proponere debet.
- Inter reos quando quis dicitur receptus eod.*
 Bicitur *¶* crimen quandoq; agentis, & ita detegitur per ex- ceptione etia, ea super his, & uocis. l. exceptio est ex l. i. de ad- onis, vel intentionis vel condemnationis proposi. l. 2. de excep.